

EL – MUCİB

El-Mucîb; Allah'ü Zülcelâl'in esma-ül hüsnasından bir ism-i şerifidir. İcabet eden, dileyen duaya cevap veren, sebep kabul eden, geçerli mazeretleri kabul eden, bütün canlıların hâlî, kavlî, fiilî münâcâtlarına karşılık veren anlamlarına gelir.

Mucîb ism-i şerifine bütün canlıların bilhassa insanların azamî ihtiyacı vardır. Her an, her nefes alış verişimizde bilinçli veya bilinçsiz Rabb'ül âlemin'e münâcât ediyoruz. Mevlâ da Mucîb ism-i şerifi ile icabet ediyor; değilse ne bir nefes alabiliriz ne de aldığımız nefesi verebiliriz. Buna kıyasla Mucîb ism-i şerifi ile bütün bedeni ihtiyaçlarımızı karşılayan, halk edip lutfeden Mevlâ sebep kabul edendir. Meselâ insanı yaratan Allah (c.c), erkekle kadının izdivacını sebep ediyor ve böylece sebep kabul etmiş oluyor. Şüphesiz Allah dilerse sebepsiz de yaratmaya kâdirdir (Âdem (a.s) ile İsa (a.s)'ı yarattığı gibi). Tohumu toprağa ekiyorsun, bir nevî dua, münâcât (fiilî dua) hükmünde bu yapılan iş, tohum, tarla, ekim işlemi vs. sebep. Sebepleri yaratan da yine Yüce Mevlâ. Âdetullah, murad-ı ilâhî gereği kul maddî manevî sebeplere yapışarak gereken münâcâtını yapacak, Mevlâ da dilediği gibi icabet edecektir. İnsa cüz'î iradesini kullanıp üzerine düşen kulluk vazifesini ifa etmek kaydıyla gereken münâcâtını yapacak, Yüce Mevlâ da küllî iradesiyle karşılık verecek. Rahman olan Yüce Allah bu dünyada karşılıksız olarak da -kulluk vazifesini yapmadan da- ihtiyaçlara icabet ediyor, bunca kâfir, zâlim, nankör insanların da ihtiyaçlarını lutfediyor. Fakat bu durum ancak dünyada geçerli; ukba için "Hâlbuki kâfirlerin yalvarmaları boşunadır"¹ buyurarak onların münâcâtlarının geçersiz ve karşılıksız kalacağını yine Mevlâ, Kur'an-ı Kerîm'inde haber veriyor.

Başta peygamberler olmak üzere bütün insanlara şamil olan münâcât etme, emrini ve bilgisini, ilhamını ihsan eden Mucîb olan Yüce Allah'tır (c.c). Kur'an-ı Kerîm, Mucîb ismini haber veren mesajlarla doludur. Cümle varlıkların hâlî, kâlî, fiilî münâcâtlarının tek melcei O'dur. Cümle varlık, hassaten insan El-Mucîb ism-i şerifine hava kadar, su kadar daimî bir surette muhtaçtır. Âdem (a.s) ile başlayan münâcâtların Kur'an'da bize bildirilmesiyle O'na nasıl münâcât edeceğimiz öğretiliyor. İşte birkaç örnek:

"Onlardan bir kısmı da: Rabbimiz bize dünyada iyilik ver, ahirette de iyilik ver. Bizi cehennem azabından koru!"²

"Rabbimiz! Unutursak veya hataya düşersek bizi sorumlu tutma. Ey Rabbimiz! Bizden öncekilere yüklediğin gibi bize de ağır bir yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği işler de yükleme! Bizi affet! Bize acı! Sen bizim Mevlâ'mızın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et!"³

"Ey Rabbimiz! Gerçek şu ki biz, "Rabbimize inanın!" diye imana çağıran bir davetçiyi (Peygamber'i, Kur'an'ı) işittik, hemen itaat ettik. Artık bizim günahlarımızı başışla, kötülüklerimizi ört, ruhumuzu iyilerle beraber al, ey Rabbimiz!"⁴

"Rabbim! Bana hikmet ver ve beni iyiler arasına kat!"⁵

Evet, Mucîb ism-i şerifi hayatımızın her yönü ile irtibatlıdır. Mevlâ, kâinattaki bütün canlılara Mucîb ismi ile sürekli tecelli ediyor, bilhassa da insana. Çünkü en çok ihtiyaç sahibi olan, insandır. Allah Teâlâ, bir ayet-i kerimedey⁶, göklerde ve yerde ne varsa insanların emrine verdiğini beyan ediyor. Demek ki, insan, cismi küçük fakat ihtiyaçları büyük bir varlık. Üstelik bu ihtiyaçlar sırf dünya hayatı ile de sınırlı olmadığına göre ihtiyaçları, arzuları, emelleri ebedlere kadar uzayıp gidiyor. İnsanın ukba hayatında dünyadan daha çok ihtiyaçları olacağı da muhakkak. Şurası unutulmamalı: "Hayır ve şer Allah'tan" diyerek hayrı ve şerri Rabb'ül âlemin halkettiğine göre hayır peşinde olup hâlen, kâlen, fiilen hayır talep edene de istediği şeyleri vermekle icabet edeceğinin gerçeği ortaya çıkıyor.

Allah'la kul arasındaki irtibatla Mucîb isminin diğer bir yönü ise:

¹ Mü'min:50

² Bakara:201

³ Bakara:286

⁴ Âl-i İmran:183

⁵ Şuarâ:83

⁶ Casiye:13

Dua bir davettir, çağırmadır. Kullar Allah'ı yardıma çağırıp, davet ederler. Mevlâ da kendine iman eden kullarını icabet etmek için adeta kendine davet eder.

Günde beş vakit namaza dolayısıyla **miraca** davet eder.

İmkânı olanı hiç olmazsa ömründe bir kez **hacca** yani beytine davet eder.

Senede bir ay **oruca** davet eder.

Malının kırkta birini vermekle **zekât** (temizlenmeye) davet eder.

"Allah kullarını esenlik yurduna (cennete) çağırıyor." ⁷ Cennete, rızasına, cemali ile şereflendirmeye vesile olması için Kur'an'a uymaya, Hakk'ı tutup batılı terk etmeye, kötü, mezmum sıfatlardan sıyrılıp sıfatullah ile sıfat-ı Resulullah ile sıfatlanmaya, esma-i ilâhînin tecellisine mazhariyete davet eder.

Dünyaya değer vermeyip ukba saadeti için sa'y etmeye, dünyalıkları bir amaç değil araç olarak kullanıp ukba ticareti yapmaya davet eder. Nefsin esaretinden kurtulup hakiki hürriyete, buhulden cömertliğe, kibirden tevazua, isyandan itaate, cehaletten kurtulup bilgi sahibi olmaya, süfliyattan ulviyata, cehenneme girmeye sebebiyet verecek şeylerden cennetlere vasıl edecek yollara, amellere davet eder. Velhasıl esfel-i sâfilinden âlâ-yı illiyyine davet eder. Bu sadaya, bu ulvî davetlere icabet edenlere müjdelersun.

Mümine yaraşan odur ki; Mucîb olan Rabbinin "Rabbinize yalvara yakara ve gizlice dua edin. Bilesiniz ki O, haddi aşanları sevmez." ⁸ buyruğuna icabet edip, "De ki: (kulluk ve) yalvarmanız olmasa, Rabbin size ne diye değer versin?..." ⁹ ayetinin hükmünce kıymetinin Allah'a yalvarmakla artacağına bilincinde olarak Hz. Peygamber'in (s.a.v) "Dua ibadetin özüdür"¹⁰ buyruğuna, bir nevi ibadet olan dua ve münâcâtı ile kulluğunu ilan eder. Allah'ın dilemesinden gayri hiçbir şeye kavuşamayacağına şuuru ile maddî manevî her türlü ihtiyaçlara Mucîb ism-i şerifi ile cevap verdiğinin, yapılan dualara karşılık verip tevbeleri de kabul edeceğinin müjdesini veriyor.

Bilindiği gibi Âdem (a.s), hata etmiş ve yaptığı hatadan pişman olarak affolunması için hemen münâcâta bulunmuş, Mevlâ da münâcâtına icabet edip başlamıştır. Maddî-manevî, dünyevî-uhrevî ihtiyaçlar içinde bulunan insan, bilhassa mü'min, sürekli münâcât etme durumundadır. Uyanık ruhlar bunun bilincindedir. Fakat gâfil ve âsiler her mevzuda olduğu gibi bu mevzuda da çok önemli davranıştan bîhaberdirler. Kul yaptığı her salih amelde, her güzel niyette, ibadet-ü tatta kabulü için münâcât ettiği gibi her hata ve kusuru için, ihmal ettiği kulluk vazifeleri, vaktinde kılmadığı namazı, isyan ve tuğyanları için de Rabbine yalvarıp yakararak dua ve niyazlarla münâcât eder, şahsının, ehlinin ve cümle müminleri, vatan ve milletin her türlü şerlerden korunması ve selâmeti için, maddî ve manevî huzur ve sükûnun zuhuru için, imanın muhafazası akıbetinin hayrı, sıratın selâmetle geçmek, Mevlâ'nın rıza ve rıdvanına kavuşabilmek için, velhasıl sayılara, hesaplara sığmayan dünyevî, uhrevî, maddî, manevî, nefsî, ruhî her türlü ihtiyaçları, istekleri, temennileri Allah'a (c.c) arz eder, kabulünü O'ndan talep eder, dua dua yalvarır, Yüce Mevlâ da dilediği gibi icabet eder, lutfeder, ihsan eder.

Dua ediyoruz duamız kabul olmuyor, diyenlere denilir ki; duanın kabul olması başka, duaya icabet başkadır. Evet, her dua istenildiği üzere kabul olunmayabilir. Fakat her duaya Mevlâ icabet eder, yani o edilen duaya muhakkak karşılık verir.

Başta; dua bir ibadettir, onda ecir vardır.

İkinci olarak; belki dua kabul olunmuş, fakat zuhur etmesinin zamanı gelmemiştir. Zamanı gelince istenilen şey zuhur eder.

Üçüncüsü; Mevlâ bizim istediğimiz şekilde değil, belki daha güzel ve faidelisini ihsan eder.

Dördüncüsü; hiçbir şekilde vermez, karşılığını ahirete bırakır.

Hikmet-i ilâhînin nasıl tecelli edeceği bilinmez. Fakat şu muhakkaktır ki; her duaya, münâcâta icabet vardır, ne denli olduğunu Mevlâ bilir.

Bir husus daha var ki; insan cehaletinden dolayı gâfilâne, yersiz münâcâtlarda bulunur. Mevlâ, lutf-u keremi ile karşılık vermeyip iptal eder. Beddualar gibi, haram ve zararlı olup yararlı olmayan şeylere sahip olmak için yapılan münâcâtlar gibi duaları iptal

⁷ Yunus:25

⁸ Araf:55

⁹ Furkan:77

¹⁰ Tirmizi, Da'avât,1

eder. Nasıl ki çocuk zararlı bir şey istediğinde ana baba zararının yararından çok olduğunu bildiği sürece onun bu arzusunu yerine getirmez ve başka yararlı bir şey verirler, aynen bunun gibi Mevlâ da kuluna zaman zaman istediğinin zıddını verir. Kul bunun yararlı olduğunu bilmediği için dua kabul olmadı diye tasalanır. Halbuki bu, onun istediği şeyden daha yararlıdır. Doktora giden bir hasta kendi bildiği bir ilacı reçeteye yazmasını istese o doktor da o ilacı yazmayıp daha faydalı başka ilaç yazsa, bunu hasta için daha uygun olduğundan dolayı yapmıştır. İşte Mevlâ da kulları için hep hayır murad eder ve münâcâtlarına haklarında hayırlı olanla icabet eder. Kul hep sıhhatli olmayı ister, Mevlâ bazen hastalıklar verir. Bu, onun için daha hayırlıdır. Hastalıklar vasıta olur, kul münâcâtını arttırır ve Rabbinin icabetine dolayısı ile de kurbiyete vesile olur. Çünkü münâcât kulu Rabbine bağlayan bir bağ, bir rabıttır.

Mevlâ'nın bazı dostları vardır ki, pek çok esma-i ilâhiyeye mazhar oldukları gibi bu ism-i şerife de mazhardırlar, dualarına Mevlâ daha çok icabet eder. Bu da kulun maneviyatının kuvvetine ruhunun saffetine, niyetinin berraklığına göredir. Böyle aziz zatların duası makbul olduğu için bunlardan dua etmeleri talep edilir.

Kula düşen diğer bir husus da nasıl ki Mevlâ münâcâtlara cevap veriyorsa kul da kendisine münâcât edildiğinde en uygunu ile karşılık vermeli, imkânları nisbetinde, gücü yettiğince talepleri geri çevirmeyip en güzeli ile icabet etmelidir. İnsanın bütün ömrü hâlî, kavî, fiilî dua ile sınırlıdır. Şuurlu mümin bu hususu iyi değerlendirip Rabbiyle rabıtasını münâcâtlarıyla kuvvetlendirmeye sa'y eder. Peygamberlerin sünnetleri, duaları Kur'an'ın tezahürüdür.

Ya mucibet da'avaât velhamdülillahi Rabbil âlemin.